

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Nr. WJZ/2006/31785 (4834)

(Hoofd) Afdeling

DIRECTIE WETGEVING
EN JURIDISCHE ZAKEN

Nader rapport inzake voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met onder meer versterking van de rechtspositie van de student en de verplichte instelling van de raad van toezicht en verbetering van zijn bevoegdheden (rechtspositie studenten en raden van toezicht)

Den Haag, 6 oktober 2006

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 24 augustus 2006, nr. 06.002907, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen.

Dit advies, gedateerd 28 september 2006, nr. W05.06.0360/III, bied ik U hierbij aan.

De Raad van State onderschrijft de strekking van het wetsvoorstel en geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met zijn advies rekening zal zijn gehouden. Onderstaand ga ik in op het advies.

1. De Raad meent dat de urgentie van het wetsvoorstel slechts voor een onderdeel geldt, te weten voor de wijziging van het aantal voor de bekostiging mee te tellen studenten. Ik onderschrijf deze zienswijze niet. Naast het genoemde onderdeel bevat het wetsvoorstel wijzigingen voortvloeiend uit de motie van de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2005/06, 30 387, nr. 42) die naar het oordeel van de Tweede Kamer op 1 september 2007 in werking dienen te treden. Daarnaast bevat het wetsvoorstel een beperkt aantal wijzigingen dat, gelet op toezeggingen aan de Tweede Kamer of aan het hoger onderwijsveld, voor of op 1 september 2007 in werking dient te treden, zoals bepalingen omtrent associate degree en de omkering van de volgorde van accreditatie en macrodoelmatigheidstoets. Aan de hand van de vragen genoemd onder a en b zal ik mijn zienswijze verder toelichten.

AAN DE KONINGIN

a. De Tweede Kamer legt in de bovengenoemde motie een koppeling tussen de inwerking-treding van de leerrechtensystematiek en een aantal onderwerpen dat is opgenomen in de WHOO, te weten “de transparantie van de studiekeuze-informatie, een sterke rechtspositie van de individuele student, een sterkere stem voor de studenten in de medezeggenschaps-raad en verplichte instelling en verbetering van bevoegdheden van de raad van toezicht”. Reden daarvoor is dat “de wijzigingen in het hoger onderwijs niet tot gevolg mogen hebben dat bij instellingen een machts- en informatievacuüm ontstaat ten opzichte van de studen-ten”, aldus de motie. In het wetsvoorstel financiering in het hoger onderwijs (Kamerstukken I, 2005/06, 30 387, A) en ook tijdens de behandeling is het belang van leerrechten voor het keuzegedrag van studenten en daarmee voor het functioneren van de bekostigde instellingen uitvoerig aan de orde geweest. Ik ben niet van mening dat er een machts- en informatie- vacuüm ontstaat bij invoering van de leerrechten zonder dat sprake is van een aanvullende wetswijziging als bedoeld in de motie. Wel onderschrijf ik volledig het belang van checks and balances binnen een organisatie. Dat belang wordt door de aanpassingen van deze bepa- lingen beter gewaarborgd. Door mijn voorganger is aan de Tweede Kamer toegezegd dat – mocht het wetsvoorstel WHOO onverhoopt vertraging kunnen oplopen – met spoed een afzonderlijk wetsvoorstel zal worden ingediend dat bovengenoemde elementen bevat. Ik schaar mij volledig achter die toezegging. Dit wetsvoorstel dient er toe om aan die toezegging gestalte te kunnen geven.

b. De besturingsfilosofie in de WHOO is een belangrijke reden om te komen tot een nieuwe wet, ter vervanging van de WHW, maar niet de enige. Daarnaast zijn er ook andere redenen, zoals de economische en maatschappelijke context en een andere manier van wetgeving. De zorgplichten zijn een uitdrukking van een andere manier van wetgeving. Het geheel van rede- nen versterkt elkaar en leidt door de onderlinge samenhang tot de noodzaak en meerwaarde van een nieuwe wet. Dit laat onverlet dat bepaalde onderdelen uit het wetsvoorstel wel in het kader van de WHW kunnen worden ondergebracht.

Terecht merkt de Raad op dat de WHW meer in het teken staat van de verhouding tussen overheid en instellingen. Zijn visie dat de WHW geen geschikt kader biedt voor een enkele zorgplichtbepaling, onderschrijf ik echter om verschillende redenen niet. Zorgplichten zijn niet een geheel nieuw fenomeen in het hoger onderwijs: zo kan de wijze waarop de kwali- teitszorg en de academische vrijheid wettelijk zijn geregeld, worden beschouwd als zorgplichtbepalingen-avant-la-lettre. Daarenboven introduceert de zorgplicht voor mede- zeggenschap niet de medezeggenschap aan de instellingen, maar een andere wettelijke vormgeving. Het gegeven dat de bestaande medezeggenschapsreglementen van de instellingen in stand kunnen blijven onder deze nieuwe bepaling, geeft eveneens aan dat het binnen het kader past. Ten slotte bevat dit wetsvoorstel niet alleen de zorgplicht voor mede- zeggenschap, maar maken ook andere elementen die bijdragen aan de eerdergenoemde checks and balances (raden van toezicht, goede rechtsbescherming van studenten, transpa- rante studiekeuze-informatiekeuze) onderdeel uit van dit wetsvoorstel.

De redactionele opmerkingen zijn verwerkt.

Ik moge U, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

(Bruno Bruins)